

Зміни в системі формування і встановлення тарифів у сфері теплопостачання у зв'язку з набранням чинності Закону України "Про житлово-комунальні послуги"

Олена Нич,

Директор департаменту з питань ціноутворення та фінансового управління

м. Київ, 23 квітня 2019 року

ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (1)

- **ЗАКОН про ЖКП:**
09.11.2017 Прийняття
10.12.2017 Набрання чинності
- **ЗАКОН від 7.06.2018 року № 2454-VIII «Про внесення змін до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання" щодо термінів застосування фінансових санкцій за порушення законодавства у сфері комерційного обліку теплової енергії та водопостачання та до розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про житлово-комунальні послуги" щодо уточнення порядку введення в дію Закону**

ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (2):

- **ЗАКОН від 7.06.2018 року № 2454-VIII:**

2. У розділі VI Внести зміни до таких законів України:
"Прикінцеві та перехідні положення" ЗУ "Про житлово-комунальні послуги":

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

"1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 травня 2019 року, крім:....."

- **ЗАКОН ПРО ЖКП:**

10.06.2018 – діє в редакції зі змінами, передбачені законом 2454

з 01.05.2019 – повинен почати діяти в "повній" редакції, але...

ЗУ про житлово-комунальні послуги

від 9.11.2017 № 2189-VIII (3):

- 1) **Проект Закону** про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг - № 10228 від 12.04.2019

- 2) **Очікується, що внесення змін до закону про ЖКП та інших законів відбудеться найближчим часом:**
 - ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні»
 - ЗУ «Про ринок природного газу»
 - ЗУ «Про житлово-комунальні послуги»
 - ЗУ «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг»
 - ЗУ «Про теплопостачання»
 - ЗУ «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку»
 - ЗУ «Про метрологію та метрологічну діяльність»
 - ЗУ «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (4):

- **Нова класифікація житлово-комунальних послуг (ЖКП)**
- **Нові правила надання, обліку та оплати ЖКП**
- **Нова структура платіжки виконавця ЖКП**
- **Нові тарифи на ЖКП**
- **Нові вимоги до порядку перерахунку розміру плати за період ненадання послуг або надання їх не у повному обсязі, зниження якості**

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (5):

З метою реалізації ЗУ “Про житлово-комунальні послуги” необхідно розробити та прийняти:

36 проектів нормативно-правових актів,

з них:

- **постанови КМУ – відповідальний Мінрегіон – 18,
у т.ч. зміни до ПКМУ № 869**
- **накази Мінрегіону – 11**
- **постанови КМУ – відповідальні інші ЦОВВ - 3**
- **накази Міненерговугілля - 2**
- **постанови НКРЕКП – 2
у т.ч. зміни до ПНКРЕКП № 377**

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (6):

Прийнято:

1. ПОСТАНОВА КМУ від 26 липня 2018 р. № 606 «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 р. № 860» “Про надання пільг та субсидій для відшкодування витрат на утримання будинків і споруд та прибудинкових територій мешканцям житлових будинків, у яких створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (житлово-будівельні кооперативи)” – **чинна з 01.01.2019**

2. НАКАЗ Мінрегіону від 05.06.2018 № 130 «Про затвердження Порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності» – **набирає чинності з 01.05.2019 (відміняє Наказ № 390)**

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (7):

Прийнято:

3. НАКАЗ Мінрегіону від 12.09.2018 № 239 «Про затвердження Порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення» – **набирає чинності з 01.05.2019 (Процедура)**

4. Постанова КМУ від 24.10.2018 № 876 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409» (щодо пільг та субсидій на оплату внесків та субсидій на оплату абонентського обслуговування) - **чинна з 27.10.2018**

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (8):

Прийнято:

5.Постанова КМУ від 03.04.2019 № 291 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. N 869» - набирає **чинності з 01.05.2019**

На розгляді Уряду Проекти Постанови КМУ

- 1.“Про визначення граничного розміру плати за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами ”
- 2.“Про затвердженн порядку здійсненн перерахунку вартості послуги з управління багатоквартирним будинком за період її ненадання,надання невідповідно якості”

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (9):

Розробляється для ліцензіатів НКРЕКП :

нова редакція Постанови НКРЕКП № 377

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (10):

Діюча система формування тарифів у сфері теплопостачання	Система формування тарифів у сфері теплопостачання відповідно до ЗУ про ЖКП
1. Тарифи на <u>теплову енергію</u> всього, у т.ч.:	1. Тарифи на <u>послугу з постачання теплової енергії</u>, у т.ч.:
1.1. Тарифи на виробництво ТЕ	1.1. Тарифи на виробництво ТЕ
1.2. Тарифи на транспортування ТЕ	1.2. Тарифи на транспортування ТЕ
1.3. Тарифи на постачання ТЕ	1.3. Тарифи на постачання ТЕ
2. Тарифи на послуги з централізованого опалення	-
3. Тарифи на послуги з централізованого постачання гарячої води	2. Тарифи на послуги з постачання гарячої води

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (11):

- Вводиться поняття “плата за абонентське обслуговування” – платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг у багатоквартирному будинку (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії) **для відшкодування витрат виконавця, пов'язаних з**
- укладенням договору про надання комунальної послуги,
 - здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами та
 - стягненням плати за спожиті комунальні послуги,
 - а у випадках, визначених цим Законом, також і витрати на обслуговування приладів - розподілювачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги у квартирах (приміщеннях) багатоквартирного будинку;

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (12):

Виконавцями комунальних послуг є:

- 3) послуг з постачання теплової енергії - **теплопостачальна організація;**
- 4) послуг з постачання гарячої води - суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, **якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води;**

Зміни пов'язані із ЗУ про ЖКП (13):

Індивідуальний договір:	Індивідуальний договір за замовчуванням:	Колективний договір та Колективний споживач:	Розрахунок
1) плата за комунальну послугу , що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства	1) плата за комунальну послугу , що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства	1) плата за комунальну послугу , що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства	Постанова КМУ № 869 та НКРЕКП № 377 (із змінами, що плануються)
2) плата за абонентське обслуговування , граничний розмір якої визначається КМУ	2) плата за абонентське обслуговування , граничний розмір якої визначається КМУ	-	Постанова КМУ (проект на сайті Мінрегіону)
3) плата за обслуговування, поточний ремонт внутрішньо-будинкових систем багатоквартирного будинку , які забезпечують надання такої послуги	-	-	Договір виконавця з співвласниками

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (14):

Послуга з постачання теплової енергії:

5. Ціною послуги з постачання ТЕ є тариф на теплову енергію для споживача, який визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії.

Тариф на послугу з постачання ТЕ = Тариф на ТЕ =
Тариф на В те + Тариф на Т те + Тариф на П те

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (15):

Послуга з постачання теплової енергії:

Перехідні положення ЗУ про ЖКП - Доповнити ЗУ “Про теплопостачання”:

б) частину чотирнадцяту статті 20 доповнити реченням третім такого змісту:

"Тарифи на теплову енергію, що виробляється та постачається за допомогою систем автономного опалення, формуються та встановлюються окремо для кожного багатоквартирного будинку, обладнаного системою автономного опалення, з урахуванням собівартості виробництва і постачання ТЕ на таких системах, а також рентабельності суб'єкта господарювання, що провадить таку діяльність";

*Отже, у випадку наявності автономної системи – тариф на ТЕ (тариф на послугу з постачання ТЕ) повинен бути сформований індивідуально для такого будинку. При цьому, ЗУ “Про теплопостачання” **визначає систему автономного теплопостачання (а не опалення)** - внутрішньобудинкова система опалення, яка використовується для теплозабезпечення окремого багатоквартирного будинку;*

Зміни пов'язані із ЗУ про житлово-комунальні послуги від 9.11.2017 № 2189-VIII (16):

Послуга з постачання гарячої води:

5. Тарифи на комунальну послугу з постачання гарячої води, що виробляється за допомогою систем автономного опалення та/або індивідуального теплового пункту, **формується та встановлюються окремо для кожного багатоквартирного будинку** з урахуванням собівартості виробництва надання такої послуги, а також рентабельності суб'єкта господарювання, що провадить таку діяльність.

*Отже, у випадку наявності автономної системи або ІТП – тариф на гарячу воду повинен бути сформований індивідуально для такого будинку. При цьому, ЗУ “Про теплопостачання” **визначає систему автономного теплопостачання (а не опалення)** - внутрішньобудинкова система опалення, яка використовується для теплозабезпечення окремого багатоквартирного будинку;*

Тарифи на комунальні послуги:

ПКМУ № 869 та ПНКРЕКП № 377 вимагають змін з урахуванням того, що:

- Повинні бути сформовані тарифи на теплову енергію (послугу з постачання ТЕ) **окремо для кожного будинку з автономною системою**
- Повинні бути сформовані тарифи на послугу з постачання гарячої води **окремо для кожного будинку з автономною системою та/або ІТП**
- Витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, а у випадках, визначених цим Законом, також і витрати на обслуговування приладів - розподільувачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги у квартирах (приміщеннях) багатоквартирного будинку – **повинні включатися до плати за абонентське обслуговування (стосується лише індивідуальних договорів у багатоквартирному будинку)**

Плата за абонентське обслуговування:

Плата за абонентське обслуговування:

- не затверджується ОМС
- не повинна перевищувати граничний рівень
- слід буде визначити перелік витрат, які будуть включатися в тариф на постачання ТЕ, а які в плату за абонентське обслуговування
- розраховується на одного абонента комунальних послуг, що надаються споживачам багатоквартирних будинків за індивідуальними договорами.

Відповідно до чинної редакції ЗУ про ЖКП - договори мають бути укладені між споживачами та виконавцями комунальних послуг протягом одного року з дати введення в дію цього Закону – тобто до 1.05.2020 року

Основні зміни до ЗУ про ЖКП, що плануються відповідно до законопроекту № 10228:

- Внесення змін до поняття “абонентська плата”
- Введення поняття та вимоги до “публічного договору”
- Залишається вимога до формування тарифів на послугу з постачання теплової енергії, що виробляється системами автономного теплопостачання, окремо для кожного будинку та як суми тарифів на виробництво і постачання теплової енергії (без транспортування)
- Виключається вимога до формування тарифів на послугу з постачання гарячої води окремо для кожного будинку з ІТП
- Залишається вимога до формування тарифів на послугу з постачання гарячої води від системами автономного теплопостачання, окремо для кожного будинку
- Питання врахування в тарифах витрат на утримання теплових пунктів визначається порядками формування тарифів
- Надання можливості коригування тарифів за чинною системою ціноутворення до 1.10.2019

Зміни до ЗУ про ЖКП, що плануються відповідно до законопроекту 10228:

- **Плата за абонентське обслуговування – вилучення з її складу** “....а у випадках, визначених цим Законом, також і витрати на обслуговування приладів - розподільвачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги у квартирах (приміщеннях) багатоквартирного будинку (стаття 1)
- **Введено поняття та вимоги до “Публічних договорів” – нова статт (стаття 13)**
- **Суттєво доповнено статтю 14 - Особливості укладання, зміни і припинення договорів про надання комунальних послуг у багатоквартирному будинку:**

Зміни до ЗУ про ЖКП, що плануються відповідно до законопроекту 10228:

- **Індивідуальні договори про надання відповідної комунальної послуги, що укладаються відповідно до цієї частини, є публічними договорами приєднання.**
- **Такі договори вважаються укладеними, якщо протягом 30 днів з моменту опублікування договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на сайті виконавця послуги, споживач не вчинив дій щодо відключення у встановленому законодавством порядку від систем централізованого теплопостачання та постачання гарячої води або, якщо співвласники не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин.**

Зміни до ЗУ про ЖКП, що плануються відповідно до законопроекту 10228:

Доповнено статтю 21 - Послуга з постачання теплової енергії

- **Органи, уповноважені законом встановлювати порядки (методики) формування тарифів на транспортування, постачання теплової енергії, визначають особливості врахування в тарифах на теплову енергію для споживача витрат на утримання та обслуговування теплових пунктів (індивідуальних та центральних), з метою унеможливлення подвійної компенсації споживачами таких витрат.**
- **Тарифи на комунальну послугу з постачання теплової енергії, що виробляється суб'єктом господарювання за допомогою систем автономного теплопостачання, визначаються та встановлюються окремо для кожного багатоквартирного будинку, обладнаного такою системою автономного теплопостачання.**

Зміни до ЗУ про ЖКП, що плануються відповідно до законопроекту 10228:

Доповнено статтю 22 - Послуга з постачання гарячої води

- Тарифи на комунальну послугу з постачання гарячої води, що виробляється суб'єктом господарювання **за допомогою систем автономного теплопостачання** формуються та встановлюються окремо для кожного багатоквартирного будинку з урахуванням собівартості виробництва надання такої послуги, а також рентабельності суб'єкта господарювання, що провадить таку діяльність.
- Органи, уповноважені законом встановлювати порядки (методики) формування тарифів на послугу з постачання гарячої води **визначають особливості врахування в тарифах на послугу з постачання гарячої води витрат на утримання та обслуговування теплових пунктів (індивідуальних та центральних), з метою унеможливлення подвійної компенсації споживачами таких витрат.**

Зміни до ЗУ про ЖКП, що плануються відповідно до законопроекту 10228:

ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ:

21. Установити, що тимчасово Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг та органи місцевого самоврядування **здійснюють відповідно до законів встановлення (коригування) тарифів на:**

теплову енергію, послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води, які надаються виконавцями таких послуг за договорами, укладеними до дати введення в дію цього Закону, – до 01.10.2019 року;